

WYROK ŁĄCZNY

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 lipca 2017 r.

Sąd Rejonowy w Olsztynie w VII Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: SSR Joanna Urlińska

Protokolant: Karolina Piotrowska

w obecności Prok. Rej. – Jarosław Pawluczuk

po rozpoznaniu w dniu 4 lipca 2017 r. , sprawy

M. S. syna J. i H. z domu W. , ur. (...) w M.

skazanego prawomocnymi wyrokami:

1) Wyrokiem Sądu Rejonowego Gdańsk- Północ w Gdańsku z dnia 11 lutego 2014 r. (sygn. akt XI K 1250/13) za czyn z art. 244 kk popełniony w dniu 16 sierpnia 2013r. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby lat 3 i 50 stawek dziennych grzywny ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 złotych każda stawka , którą wykonano w dniu 8 września 2015r.

2) Wyrokiem Sądu Rejonowego w Wejherowie z dnia 24 listopada 2015 r. (sygn. akt II K 210/14) za czyn z art. 178a§4 kk i in. popełniony w dniu 18 grudnia 2013r. na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności odbytą w okresie od 1 lutego 2017r. do 1 czerwca 2017r. i 3 lat zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych oraz świadczenie pieniężne w kwocie 1000 złotych wykonane 22 lutego 2017r.

3) Wyrokiem Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 24 marca 2017 r. (sygn. akt VII K 491/16) za czyn z art. 178a§4 kk i in. popełniony w dniu 5 stycznia 2016r. na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności oraz dożywotni zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych ,

I. na podstawie art. 85§1 i 2 kk, art. 86§1 kk, art. 90§2 kk, art. 88 kk łączy skazanemu **M. S.** jednostkowe środki karne zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych orzeczone prawomocnymi wyrokami **Sądu Rejonowego w Olsztynie** w sprawie o sygn. akt **VII K 491/16 i Sądu Rejonowego w Wejherowie** w sprawie o sygn. akt **II K 210/14 i** orzeka wobec skazanego łączny środek karny – dożywotniego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych,

II. Na podstawie art. 85§1i2 kk, art. 86§1kk, art. 89§1 a i § 1 b kk łączy skazanemu **M. S.** jednostkowe kary pozbawienia wolności orzeczone prawomocnymi wyrokami **Sądu Rejonowego w Olsztynie** w sprawie o sygn. akt **VII K 491/16 i Sądu Rejonowego Gdańsk- Północ w Gdańsku** w sprawie o sygn. akt **XI K 1250/13 i** orzeka wobec skazanego karę łączną 5 (pięciu) miesięcy pozbawienia wolności.

III na podstawie art. 576 § 1 kpk wyroki, które uległy połączeniu w pozostałym zakresie podlegają odrębnemu wykonaniu,

IV na podstawie art. 577 kpk na poczet orzeczonej w punkcie II wyroku kary łącznej pozbawienia wolności zalicza okres odbywania kary w sprawie VII K 491/16 od 1 czerwca 2017r.

V. na podstawie art. 624 § 1 kpk zwalnia skazanego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych.

UZASADNIENIE

Sąd ustalił, następujący stan faktyczny:

M. S. został skazany m.in. następującymi prawomocnymi wyrokami:

1) Wyrokiem Sądu Rejonowego Gdańsk- Północ w Gdańsku z dnia 11 lutego 2014 r. (sygn. akt XI K 1250/13) za czyn z art. 244 kk popełniony w dniu 16 sierpnia 2013r. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby lat 3 i 50 stawek dziennych grzywny ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 złotych każda stawka , którą wykonano w dniu 8 września 2015r.

2) Wyrokiem Sądu Rejonowego w Wejherowie z dnia 24 listopada 2015 r. (sygn. akt II K 210/14) za czyn z art. 178a§4 kk i in. popełniony w dniu 18 grudnia 2013r. na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności odbytą w okresie od 1 lutego 2017r. do 1 czerwca 2017r. i 3 lat zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych oraz świadczenie pieniężne w kwocie 1000 złotych wykonane 22 lutego 2017r.

3) Wyrokiem Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 24 marca 2017 r. (sygn. akt VII K 491/16) za czyn z art. 178a§4 kk i in. popełniony w dniu 5 stycznia 2016r. na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności oraz dożywotni zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych ,

(dowód: informacja z K. k. 12-13, odpisy wyroków k. 6, 20,23, 33, akta VII K 49/16 k. 104, akta II K 210/14 k. 149, 182)

Skazany odbywa obecnie karę pozbawienia wolności w Areszcie Śledczym w O. orzeczoną w sprawie VII K 491/16 Sądu Rejonowego w Olsztynie, zaś w warunkach izolacji penitencjarnej przebywa od dnia 1 lutego 2017 r. Zachowanie skazanego w okresie odbywania kar jednostka penitencjarna oceniła jako właściwe. Nie był on karany dyscyplinarnie, natomiast sześciokrotnie nagradzany regulaminowo. Mężczyzna prawidłowo funkcjonuje z innymi osobami osadzonymi, nie przynależy do podkultury przestępczej. Wobec funkcjonariuszy i pracowników jednostki penitencjarnej zachowuje się regulaminowo. Wobec niego nie stosowano środków przymusu bezpośredniego, nie obserwowano również zachowań agresywnych i autoagresywnych. Jest krytyczny wobec popełnionych przez siebie przestępstw.

(dowód: opinia o skazanym z Aresztu Śledczego w O. k. 43)

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 568a § 1 kpk który to został dodany do ustawy Kodeks Postępowania Karnego przez ustawę z dnia 20 lutego 2015r. (Dz. U. z 2015 r., poz .396) o zmianie ustawy – Kodeks Karny oraz niektórych innych ustaw - Sąd orzeka karę łączną bądź w wyroku skazującym, bądź w wyroku łącznym.

Jak zaś stanowi znowelizowany przez tą samą ustawę § 1 art. 569 kpk jeżeli zachodzą warunki do orzeczenia kary łącznej w stosunku do osoby, która prawomocnie skazano lub wobec której orzeczono karę łączną wyrokami różnych sądów, właściwy do wydania wyroku jest sąd, który wydał ostatni wyrok skazujący lub łączny w pierwszej instancji, orzekający kary podlegające łączeniu.

Przy czym zauważyć należy, że w sprawie niniejszej, w związku z powyżej wskazaną nowelizacją kodeksu karnego dla określenia czy zachodzą przesłanki do orzeczenia kary łącznej wobec skazanego oraz co należy brać pod uwagę określając jej wymiar miało ustalenie stanu prawnego, który ma zastosowanie do sytuacji skazanego. Kwestia ta miała zasadnicze znaczenie z uwagi na diametralne zmiany w tym zakresie między stanem prawnym przed 1 lipca 2015r. a po tym dniu.

W związku z tym w sprawie zachodziła konieczność sięgnięcia do przepisów intertemporalnych. I tak zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015r. o zmianie ustawy kodeks karny oraz niektórych innych ustaw- przepisów rozdziału IX ustawy, o której mowa w art. 1 (Zbieg przestępstw oraz łączenie kar i środków karnych), w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą nie stosuje się do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, chyba, że zachodzi potrzeba orzeczenia kary łącznej w związku z prawomocnym skazaniem po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.

Wobec natomiast faktu, że ostatnie skazanie M. S. nastąpiło na mocy wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 24 marca 2017 r. w sprawie VII K 491/16 zgodnie ze wskazanym przepisem przejściowym Sąd uznał, iż w sprawie niniejszej zastosowanie będą miały przepisy obowiązujące po 1 lipca 2015r. albowiem zgodnie z treścią art. 4§1kk rozwiązanie takie jest dla skazanego korzystniejsze.

Jak wyraźnie stanowi art. 85 § 1 KK, w sytuacji, w której sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu, zachodzi konieczność orzeczenia kary łącznej. Sformułowanie "sąd orzeka karę łączną" w sposób niepozostawiający wątpliwości wskazuje, że zastosowanie omawianej instytucji jest obligatoryjne oraz że jest to nakaz skierowany wyłącznie do sądu. Nadto jak stanowi art. 85 § 2 podstawą orzeczenia kary łącznej są wymierzone i podlegające wykonaniu z zastrzeżeniem art. 89, w całości lub w części kary lub kary łączne, za przestępstwa o których mowa w § 1. Co istotne, poza wyjątkami określonymi w art. 85 § 3 i 4 KK, przy spełnieniu przesłanek wskazanych w art. 85 § 1 i 2 KK nie ma możliwości niezastosowania omawianej regulacji.

W postępowaniu o wydanie wyroku łącznego należało zatem zbadać czy skazany popełnił dwa lub więcej przestępstw i czy wymierzono za nie kary tego samego rodzaju bądź inne które mogą być połączone i czy kary te podlegają wykonaniu w całości lub w części.

W znowelizowanym stanie prawnym istnieje podstawa do orzeczenia kary łącznej jedynie w przypadku, gdy orzeczone wobec skazanego kary podlegają jeszcze wykonaniu. Zasadnicze znaczenie dla możliwości orzeczenia kary łącznej przez sąd ma znowelizowany art. 85 § 3 kk wedle którego podstawą orzeczenia jednej kary łącznej nie może być kara wymierzona za przestępstwo popełnione po rozpoczęciu, a przed zakończeniem wykonywania innej kary podlegającej łączeniu z karą wykonywaną w chwili popełnienia przestępstwa, lub karą łączną, w skład której wchodzi kara, która była wykonywana w chwili popełnienia czynu.

Z powyższego wynika, że warunki do orzeczenia kary łącznej spełniają jednostkowe środki karne zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych orzeczone prawomocnymi wyrokami **Sądu Rejonowego w Olsztynie** w sprawie o sygn. akt **VII K 491/16 i Sądu Rejonowego w Wejherowie** w sprawie o sygn. akt **II K 210/14**, a nadto jednostkowe kary pozbawienia wolności orzeczone prawomocnymi wyrokami **Sądu Rejonowego w Olsztynie** w sprawie o sygn. akt **VII K 491/16 i Sądu Rejonowego Gdańsk- Północ w Gdańsku** w sprawie o sygn. akt **XI K 1250/13**. Wszystkie wskazane powyżej rozstrzygnięcia orzeczone wymienionymi wyrokami podlegają łączeniu stosownie do treści cytowanych powyżej przepisów. Jednocześnie natomiast nie zachodzi sytuacja określona w art. 85 § 3 kk.

Mając na względzie powyższe ustalenia należało natomiast zdecydować o wymiarze tejże nowej kary łącznej. Zasady jej kształtowania zostały określone w art. 86 § 1 kk i dodanym nowelą powołaną w pierwszej części wyroku - przepisem art. 85a kk. Zgodnie z pierwszym z powołanych przepisów Sąd wymierza karę łączną w granicach od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy, nie przekraczając jednak 810 stawek dziennych grzywny, 2 lat ograniczenia wolności albo 20 lat pozbawienia wolności; karę pozbawienia wolności wymierza się w miesiącach i latach. Granicę kary łącznej zakreślają więc dwie zasady: absorpcji i kumulacji.

Sąd przy tym podzielił wyrażany w orzecznictwie Sądu Najwyższego pogląd, że zasadę absorpcji czy kumulacji, jako rozwiązania skrajne, powinny być rozstrzygnięciami raczej o charakterze wyjątkowym. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 02. 12.1975 r. sygn. akt Rw. 628/75, OSNKW 1976, z. 2, poz. 33) Identyczne stanowisko jak Sądu Najwyższego

prezentowane jest w doktrynie. (tak też Komentarz do Kodeksu Karnego część ogólna K. Buchały, A. Zolla i innych - Kantor Wydawniczy s. c., Zakamycze 1998 r, str. 563) Priorytetową zasadą kary łącznej powinna być, zatem zasada asperacji, zgodnie z którą najwyższa kara podlega zaostreniu i na tej też zasadzie Sąd oparł wymiary kary łącznej pozbawienia wolności w przedmiotowej sprawie.

W zakresie kar jednostkowych pozbawienia wolności Sąd spostrzegł, iż jedna z kar podlegających łączeniu jest aktualnie wymierzona z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby lat 3, co więcej w Sądzie tym toczy się postępowanie wykonawcze w przedmiocie jej zarządzenia, którego termin określono na dzień 11 lipca 2017r. Sąd uznał za niezasadne oczekiwanie na termin posiedzenia, albowiem samo wydanie decyzji w tym zakresie uniemożliwia jej połączenie, gdyż będzie to decyzja nieprawomocna. Na wypadek natomiast uprawomocnienia się takiego postanowienia przedmiotowy wyrok łączny straci moc w tym zakresie. Uwzględnić również należało krótki termin odbywania kary jaki skazanemu pozostał w sprawie VII K 491/17, jej natomiast odbycie spowoduje niemożliwość wydania wyroku łącznego a co za tym idzie odbycie wszystkich jednostkowych kar w całości.

Sytuacja skazanego w wyniku zastosowania wskazanej zasady polepszeniu, albowiem Sąd stosował przelicznik, iż miesiąc kary z warunkowym zawieszeniem jej wykonania równa się 15 dniom kary pozbawienia wolności bez warunkowego jej zawieszenia. Uwzględniając powyższe Sąd orzekł wobec skazanego karę łączną 5 (pięciu) miesięcy pozbawienia wolności.

Natomiast na podstawie art. 85§1 i 2 kk, art. 86§1 kk, art. 90§2 kk, art. 88 kk połączył skazanemu **M. S.** jednostkowe środki karne zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych orzeczone prawomocnymi wyrokami **Sądu Rejonowego w Olsztynie** w sprawie o sygn. akt **VII K 491/16 i Sądu Rejonowego w Wejherowie** w sprawie o sygn. akt **II K 210/14 i** orzekł wobec skazanego łączny środek karny – dożywotniego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych. W tym zakresie odpowiednie stosowanie art. 88 kk uzasadniało orzeczenie dożywotniego środka karnego jako karę łączną.

Podkreślić należy, że wydając wyrok łączny Sąd nie analizuje okoliczności, które legły u podstaw wymiaru kar w poprzednio osądzonych sprawach, lecz bierze pod uwagę przede wszystkim cele zapobiegawcze i wychowawcze, które kara ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa(art. 85a kk).

W doktrynie podnosi się, że kara łączna powinna być postrzegana jako swoiste podsumowanie działalności przestępczej sprawcy (tak P. Kardas, [w:] A. Zoll (red.), Kodeks karny, s. 926), tym samym jej surowość powinna wzrastać wraz z liczbą popełnionych przez sprawcę przestępstw. Stanowi to wyraz potępienia w stosunku do postępowania sprawcy, jak również nieopłacalności przestępczej działalności (zob. M. Szewczyk, Glosa do uchw. SN z 20.1.2005 r., I KZP 30/04, OSP 2005, Nr 9, poz. 102; zob. także wyr. SA w Warszawie z 12.7.2000 r., II AKA 171/00, OSA 2001, Nr 2, poz. 5; wyr. SA w Łodzi z 20.9.2001 r., II AKA 154/01, KZS 2002, Nr 12, poz. 70).

Sąd wymierzając karę łączną, jest zobowiązany wziąć pod uwagę cele zapobiegawcze i wychowawcze, które ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a więc takiego oddziaływania na sprawcę, aby ten nie naruszał w przyszłości porządku prawnego. Jednocześnie reakcja karna skupiając się na sprawcy, musi być efektywna, tj. niedopuszczalne jest orzekanie kar, które będą przez sprawcę trywializowane czy wręcz wkalkulowane w "koszty" przestępstwa. Dyrektywa prewencji indywidualnej ma zatem dwa podstawowe cele, tj. zapobiegać popełnianiu przestępstw oraz wychować sprawcę.

Pierwszy z nich może być osiągnięty przez indywidualne odstraszenie oraz uniemożliwienie popełniania przestępstw, drugi przez resocjalizację. W przypadku orzekania kary łącznej, pozytywny aspekt dyrektywy prewencji generalnej będzie natomiast realizowany w pierwszej kolejności przez utwierdzenie w świadomości społecznej przekonania o egzekwowaniu prawa oraz akceptacji orzeczonej kary jako sprawiedliwej, stanowiącej podsumowanie przestępczej działalności skazanego (por. J. Wojciechowska, [w:] G. Rejman (red.), Kodeks karny, s. 921).

Przenosząc powyższe rozważania teoretyczne na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, że Sąd dostrzega pozytywną zmianę jaka zachodzi w zachowaniu skazanego, która to odbywa się w warunkach izolacji penitencjarnej, a która została opisana w opinii zakładu karnego.

Nie mniej jednak powyższa pozytywna zmiana jaka nastąpiła w skazanym nie może świadczyć o tym, aby zasadne było orzeczenie wobec skazanego kary z zastosowaniem zasady absorpcji. Podkreślić bowiem należy, że skazany przebywa w warunkach izolacji penitencjarnej dosyć krótko i dopiero od tego czasu jego zachowanie uległo poprawie. W okresie natomiast wcześniejszym mężczyzna nie przestrzegał porządku prawnego jako całości.

Podkreślić przy tym należy, że wymienionemu dano szansę na zmianę postawy, orzekając w sprawie o sygn. akt XI K 1250/13 karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. Skazany nie potrafił z tej szansy skorzystać i w ocenie Sądu właśnie z powyższego powodu skazany nie daje jeszcze gwarancji, że po opuszczeniu zakładu karnego nie popełni ponownie przestępstwa. Zdaniem Sądu mężczyzna wymaga dalszego oddziaływania resocjalizacyjnego, które trwać powinno zdecydowanie dłużej. Dopiero ono ukształtuje w sposób trwały jego społecznie pożądaną postawę. Niezależnie od powyższego orzeczenie kary z zastosowaniem zasady pełnej absorpcji wywołałoby u wymienionego poczucie bezkarności, wyrażającej się w tym, że za niektóre z czynów przez siebie popełnionych w ogóle nie poniósłby odpowiedzialności.

Abstrahując od powyższego orzeczenie wobec M. S. kary z zastosowaniem zasady absorpcji klóciłoby się także ze społecznym poczuciem sprawiedliwości i potrzebą kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. De facto bowiem w oczach społeczeństwa stanowiłoby to nieuprawnione promowanie skazanego, w stosunku do na przykład osób, które dopuściły się jedynie jednego przestępstwa. Bez wątplenia orzeczenie takie wpływałoby zatem na społeczeństwo w sposób demoralizujący.

Ważąc zatem powyższe okoliczności Sąd uznał, że wymierzona mu kara łączna pozbawienia wolności będzie karą odpowiednią z punktu zasad wyrażonych w nowym przepisie art. 85a kodeksu karnego, która spełni cele zarówno prewencji indywidualnej, jak i generalnej. Taka kara nie stanowi przy tym nieuprawnionego promowania skazanego, jednocześnie zaś uwzględniając jego obecną postawę w jednostce wpłynie na niego pozytywnie ukazując mu korzyści jakie odniósł zmieniając swoje dotychczasowe życie.

W pozostałym zakresie nie objętym wyrokiem łącznym, Sąd na podstawie art. 576 § 1 k.p.k. rozstrzygnięcia zawarte w łączonych wyrokach pozostawił do odrębnego wykonania.

Na podstawie art. 577 kpk na poczet kary łącznej pozbawienia wolności Sąd zaliczył okres rzeczywistego pozbawienia wolności odbywania kary w sprawie VII K 491/16 od 1 czerwca 2017r.

Sąd na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił skazanego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych uwzględniając fakt przebywania przez wymienionego w Zakładzie Karnym i brak zatrudnienia w warunkach izolacji penitencjarnej.

SSR Joanna Urlińska